BLOM ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Passende beoordeling stikstof Asdonck te Beuningen

Aanvullend onderzoek gebiedsbescherming in het kader van de Omgevingswet

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2025-1468
Datum:	13 november 2025
Revisie:	22 oktober 2026
Samenstellers:	ing. B.P.G. van Beurden
Collegiale toets:	ir. T.W.D. Schrader
Revisie:	ir. T.W.D. Schrader
Opdrachtgever:	Gemeente Beuningen
Contactpersoon:	T. Hagelaar

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding 5

1.1 Beoogde ruimtelijke ingreep 5

1.2 Wettelijk kader 6

2 Stikstofonderzoek 8

2.1 Gebiedsbescherming en aanwijzing 8

2.2 Stikstof binnen Natura 2000 11

2.3 Ecologische beoordeling 14

2.4 Tijdelijke werkzaamheden 16

2.5 Conclusie ecologische effecten 16

3 Toetsing aan beleidsregels 17

4 Vergunningvereisten 19

4.1 Verwachte voordelen 19

4.2 Beëindiging verzekerd 19

4.3 Additionaliteit 19

5 Conclusie 20

5.1 Samenvatting 20

5.2 Conclusie 20

1 Inleiding

Op het perceel Asdonck aan de Waardhuizenstraat te Beuningen is een perceel gesitueerd welke in gebruik is als noodopvang van vluchtelingen. De Gemeente Beuningen is voornemens op locatie 100 appartementen te realiseren.

Ten aanzien van externe (verstorende) effecten op het naastgelegen Natura 2000-gebied is in de Passende beoordeling Natura 2000 beoordeeld dat negatieve effecten door mogelijke verstorende effecten uitgesloten kunnen worden. Op deze afstand kan stikstof echter nog steeds een rol spelen, waardoor een stikstofonderzoek is uitgevoerd (De Roever Omgevingsadvies, 2026). Het stikstofonderzoek resulteert in een stikstofdepositieverhoging op overbelaste en stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Hiervoor dienen de effecten op instandhoudingsdoelstellingen beoordeeld te worden. Daarnaast is sinds 2024 de methode van intern salderen vergunningplichtig bij het bevoegd gezag, in deze casus de provincie Gelderland.

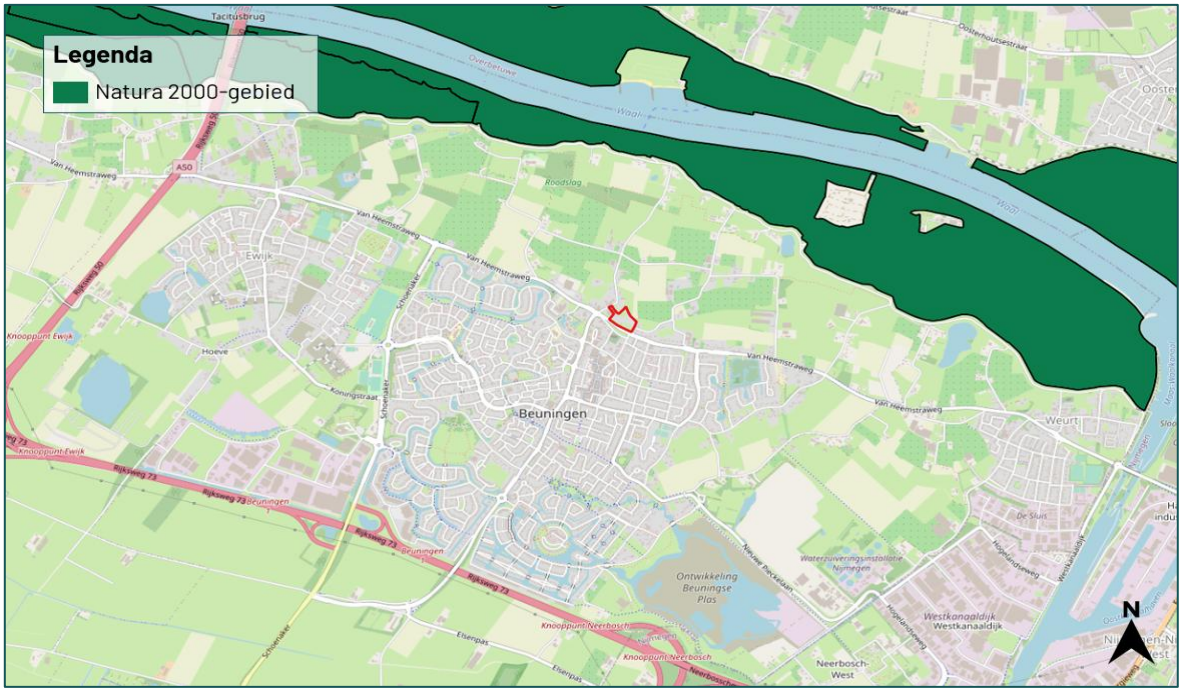
Gemeente Beuningen heeft Blom Ecologie verzocht de Passende Beoordeling ten behoeve van de vergunningaanvraag Natura 2000-activiteit op te stellen. Voorliggend document voorziet in deze Passende Beoordeling.

Onderzoeksdoelen

- Wordt voldaan aan de indieningsvereisten van een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit?
- Dienen er andere vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet te worden genomen, en zo ja, welke?

1.1 Beoogde ruimtelijke ingreep

De planlocatie is gelegen tussen de Waardhuizenstraat en Van Heemstraweg te Beuningen. De planlocatie bestaat momenteel uit een noodopvang voor vluchtelingen met 41 chalets. De beoogde ruimtelijke ingreep betreft het realiseren van 100 appartementen. De realisatie van de appartementen wordt in 2 aanlegfases gerealiseerd met als doel in 2028 klaar te zijn met de beoogde situatie. De werkzaamheden hebben invloed op omliggend Natura 2000-gebied de 'Rijntakken' (figuur 1.1).

Figuur 1.1 Globale ligging van het plangebied aan de noordzijde van Beuningen ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

1.2 Wettelijk kader

Als een ontwikkeling ten opzichte van de referentiesituatie leidt tot een toename van de stikstofdepositie op reeds overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, dan dienen de gevolgen van die toename voor de vaststelling van de ontwikkeling te worden onderzocht. Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat het niet bij voorbaat vaststaat dat er significante gevolgen kunnen optreden als de Kritische Depositiewaarde (KDW) van een habitattype en/of leefgebied overschreden wordt (zie onder meer de uitspraak van 16 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3129). Of een ontwikkeling moet worden beschouwd als een ontwikkeling dat significante gevolgen kan hebben moet per ontwikkeling worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000- gebied en in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het betrokken Natura 2000-gebied (voortoets).

Bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit moet zekerheid gegeven worden dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten. In dat geval kan vergunningverlening plaatsvinden (artikel 8.74b, Besluit kwaliteit leefomgeving). Geeft die beoordeling deze zekerheid niet, dan kan vergunningverlening alleen plaatsvinden als aan de voorwaarden voor een ADC-toets (alternatieven, dwingende reden van groot openbaar belang, compensatie) wordt voldaan.

Passende Beoordeling

Voor de beoordeling van de gevolgen van een project voor een Natura 2000-gebied in een Passende Beoordeling zijn de volgende aspecten van belang:

1. Instandhoudings- en passende maatregelen en autonome ontwikkelingen kunnen in de Passende Beoordeling worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van de natuurwaarden. Deze autonome ontwikkelingen mogen alleen in een Passende Beoordeling worden betrokken als deze voordelen ten tijde van de Passende Beoordeling vaststaan. Bijvoorbeeld het schoner worden van verkeer.
2. Instandhoudingsmaatregelen, passende maatregelen en beschermingsmaatregelen kunnen in een Passende Beoordeling worden betrokken als de verwachte voordelen daarvan ten tijde van die beoordeling vaststaan. De hierboven genoemde maatregelen moeten zijn uitgevoerd ten tijde van het opstellen van de ecologische Natura 2000-toets. Er mag dus in de Passende Beoordeling géén rekening worden gehouden met nog te treffen beheermaatregelen. Er mag alleen rekening worden gehouden met het positieve effect van de maatregelen voor de instandhoudingsdoelstelling als dat positieve effect ook vast staat.
3. Autonome ontwikkelingen mogen niet betrokken worden bij de beoordeling van de vraag of de negatieve gevolgen van de toedeling van de depositieruimte kunnen worden voorkomen of verminderd. De autonome ontwikkeling is dus geen mitigerende maatregel.
4. De rechtstreekse gevolgen van het te beoordelen project (zowel de positieve als de negatieve) dienen in het kader van mitigatie per areaal van een habitattype onderzocht te worden.
5. Ook is relevant welke uitgangssituatie voor de toestand van het Natura 2000-gebied meegenomen wordt bij de beoordeling van de gevolgen van het project. De feitelijke situatie in het Natura 2000-gebied is hierbij de uitgangssituatie, oftewel de ten tijde van de besluitvorming van het project bestaande staat van instandhouding van de habitattypen en soorten en de actuele achtergrondwaarden en hydrologische situatie.

Interne saldering

Er zijn drie voorwaarden voor het gebruik van interne saldering. Deze voorwaarden zijn nagenoeg gelijk getrokken met de voorwaarden externe saldering:

1. verwachte voordelen
   Verwachte voordelen van de mitigerende maatregel moeten vaststaan bij de Passende Beoordeling.
2. wijziging of beëindiging verzekerd
   Wijziging of beëindiging van bestaande situatie moet zijn verzekerd. En dubbele inzet van referentiesituatie moet voorkomen worden.
3. additionaliteit
   Additionaliteitsvereiste: salderen mag alleen als de maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

Instandhoudings- en passende maatregelen en autonome ontwikkelingen kunnen in de Passende Beoordeling worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van de natuurwaarden. Deze autonome ontwikkelingen mogen alleen in een Passende Beoordeling worden betrokken als deze voordelen ten tijde van de Passende Beoordeling vaststaan.

Additionaliteit

Het additionaliteitsvereiste geldt voor zogeheten mitigerende maatregelen. Dit zijn maatregelen die worden ingezet om mogelijke negatieve effecten van een project op omliggende Natura 2000-gebieden te voorkomen (mitigeren). Veel mitigerende maatregelen kunnen naar hun aard ook worden ingezet als natuurmaatregelen (instandhoudings- en passende maatregelen). In die gevallen geldt het additionaliteitsvereiste. Het additionaliteitsvereiste volgt uit de Europese Habitatrichtlijn en uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie o.a. ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, ro. 13.6).

De Afdelingsuitspraken van 18 december 2024 (ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923) maken duidelijk dat intern salderen, anders dan voorheen werd gedacht, óók een mitigerende maatregel is. Om die reden moet in situaties waarin intern is gesaldeerd ook worden getoetst op additionaliteit.

In de kern houdt het additionaliteitsvereiste in dat vóórdat toestemming kan worden gegeven voor een nieuwe activiteit die stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaakt, eerst moet worden onderbouwd dat er voldoende natuurmaatregelen zijn (of op korte termijn worden) getroffen om de natuurdoelen in die Natura 2000-gebieden te halen. Dat kunnen zowel natuurherstellende maatregelen in het gebied zelf als stikstofreducerende maatregelen zijn. In de onderbouwing van het additionaliteitsvereiste moet een initiatiefnemer beargumenteren dat er al voldoende passende maatregelen getroffen worden voor de natuur en dat de mitigerende maatregelen voor mogelijke effecten van het beoogde project daarom niet nodig zijn als passende maatregel.

2 Stikstofonderzoek

Het voorliggende bestemmingsplan maakt de uitvoering van meerdere projecten binnen het plangebied mogelijk. De ontwikkeling vindt plaats in opeenvolgende fasen over een periode van 3 jaar, waarbij er sprake is van 2 aanlegfases en een gebruiksfase. De stikstofberekeningen zijn uitgevoerd door Gemeente Beuningen. In de berekeningen zijn de verschillende fasen afzonderlijk doorgerekend.

Voor de beoordeling is de referentiesituatie gehanteerd als interne salderingsbasis, waarbij de depositiebijdrage van de oorspronkelijke situatie wordt verrekend. Hierdoor treedt er geen netto toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De referentiesituatie vervalt netto voorafgaand aan de aanlegfase en wordt opgenomen in de nieuw gebruiksfase, waarmee de overgang naar de uiteindelijke projectrealisatie wordt gewaarborgd. Binnen het project is er sprake van een verhoging in stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied de 'Rijntakken'. Verdere toelichting van het Natura 2000-gebied en de effecten van de stikstofdepositie worden hieronder beschreven.

2.1 Gebiedsbescherming en aanwijzing

De planlocatie Asdonck te Beuningen is op een afstand van circa 1 km gelegen van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Op basis van objectieve gegevens wordt beoordeeld of de voorgenomen activiteiten de natuurlijke kenmerken van het gebied zal aantasten.

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied aan de noordzijde van Beuningen ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

In voorliggende rapportage worden de (eventuele) significante negatieve effecten op het omliggende Natura 2000-gebied 'Rijntakken' nader uitgewerkt. De planlocatie is geen onderdeel van het Natura 2000-gebied zelf (figuur 2.1).

Rijntakken

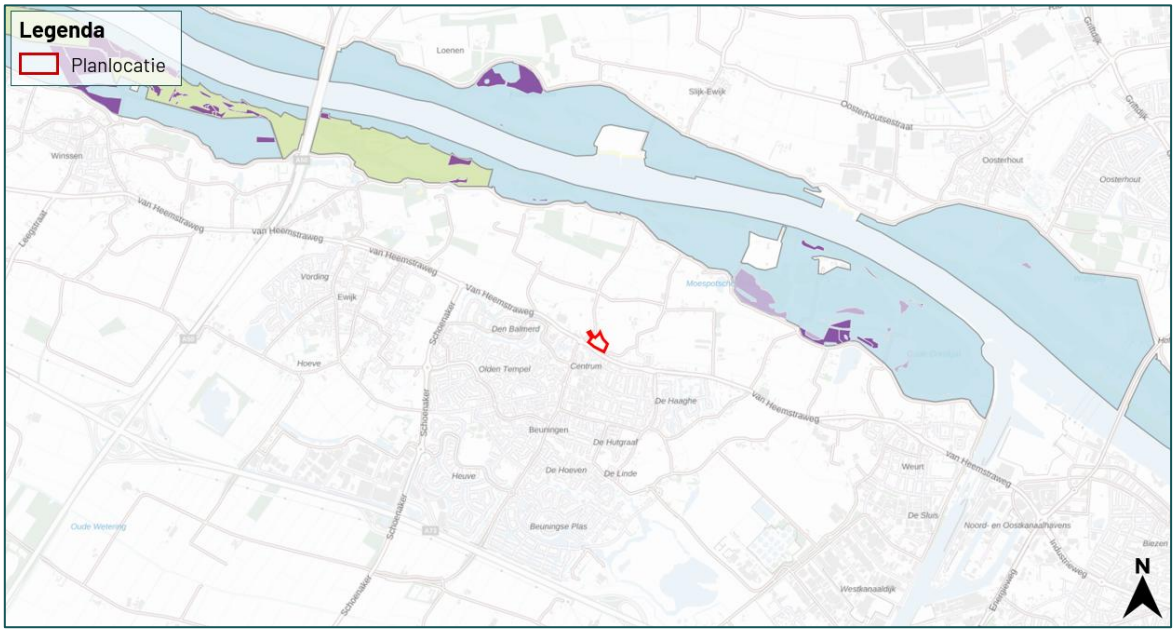
Het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' omvat 4 deelgebieden. Het deelgebied nabij de planlocatie betreft deelgebied 'Uiterwaarden IJssel' en is een Habitat- en Vogelrichtlijngebied. Het deelgebied Uiterwaarden IJssel omvat het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. Het landschap is ontstaan in een periode dat de rivier een groot deel van de waterafvoer verzorgde en de monding nog een echte delta was. De IJssel neemt in periodes met hoge afvoer een zesde deel van de Rijnafvoer door de stuw in de Neder-Rijn voor rekening. In periodes met een lage afvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw in de Neder-Rijn. Gedurende de winterhalfjaar raken grote delen van de uiterwaarden geïnundeerd. De overstromingsduur en overstromingsfrequentie variëren sterk van jaar tot jaar. Er zijn grote verschillen in het buitendijkse gebied, verschillen in hoogteligging, afwisseling tussen smalle en brede delen en tussen dichte kleinschalige en grote open delen. Plaatselijk treedt grondwater uit en monden beken uit in het IJsseldal. Zandige kalkrijke oeverwallen en rivierduinen worden afgewisseld met kleiige, vlakke stroomdalen. Bij Arnhem en Dieren snijdt de rivier de stuwwal van de Veluwe aan. Tot aan Olst zijn in het verleden brede meanders (kronkelwaarden) gevormd. In het middendeel stroomt de rivier tussen relatief smalle, hooggelegen uiterwaarden. Bij Zalk, in het benedendeel, krijgt de rivier een breder bed dat bij Kampen overgaat in een kleine delta. Dit jong gebied is gevormd na de Romeinse tijd en voor de afsluiting van het IJsselmeer. Tussen Dieren en Wijhe liggen veel landgoederen met daarbij behorende oude verkavelingspatronen, heggen en bossen. Het landschap van het noordelijkste deel is open en wordt gekenmerkt door grasland. Een aantal vrijwel onvergraven en reliëfrijke uiterwaarden zoals Cortenoever, Rammelwaard, Ravenswaard en Scherenwelle, vormt een kleinschalig oud cultuurlandschap met daarin stroomdalgraslanden, kievitsbloemhooilanden en glanshaverhooilanden. In reliëfrijke delen komt plaatselijk hardhoutooibos voor (Natura2000.nl).

Tabel 2.3 Vogelrichtlijnsoorten voor het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', waarbij '=' behoud en '>' uitbreiding is (bron: www.natura2000.nl).

Soort	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A004 – Dodaars;	definitief	45	=	=
A017 – Aalscholver;	definitief	660	=	=
A021 – Roerdomp;	definitief	20	>	>
A022 – Woudaap;	definitief	20	>	>
A119 – Porseleinhoen;	definitief	40	>	>
A122 – Kwartelkoning;	definitief	160	>	>
A153 – Watersnip;	definitief	17	=	=
A156 - Grutto	definitief	110	>	>
A197 - Zwarte stern;	definitief	240	=	=
A229 – IJsvogel;	definitief	25	=	=
A249 – Oeverzwaluw;	definitief	680	=	=
A272 – Blauwborst;	definitief	95	=	=
A298 - Grote karekiet.	definitief	70	>	>

Binnen het Natura2000-gebied 'Rijntakken' zijn tevens de onderstaande niet-broedvogels aangewezen als instandhoudingsdoel. Niet-broedvogels zijn binnen de Rijntakken niet gevoelig voor stikstofdepositie. Zij maken buiten de broedtijd gebruik van slaaplocaties, rustgebieden en (voedselrijk) foerageergebieden. Stikstof heeft geen nadelige invloed op de kwaliteit van deze leefgebieden (Arcadis, 2023).

- *A005 - Fuut*
- *A017 - Aalscholver*
- *A037 - Kleine zwaan*
- *A038 - Wilde zwaan*
- *A041 - Kolgans*
- *A043 - Grauwe gans*
- *A045 - Brandgans*
- *A048 - Bergeend*
- *A050 - Smient*
- *A051 - Krakeend*
- *A052 - Wintertaling*
- *A053 - Wilde eend*
- *A054 - Pijlstaart*
- *A056 - Slobeend*
- *A059 - Tafeleend*
- *A061 - Kuifeend*
- *A068 - Nonnetje*
- *A125 - Meerkoet*
- *A130 - Scholekster*
- *A140 - Goudplevier*
- *A142 - Kievit*
- *A151 - Kemphaan*
- *A156 - Grutto*
- *A160 - Wulp*
- *A162 - Tureluur*
- *A702 – Toendrarietgans*

Figuur 2.2 Stikstofgevoeligheid van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' als paarse habitattypen, ten opzichte van het plangebied aangegeven met de rode belijning (bron: AERIUS).

2.2 Stikstof binnen Natura 2000

Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). Vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. De effecten hiervan zijn niet meegenomen in deze beoordeling van de effectenindicator, in verband met een betere aansluiting op de PAS-gegevens voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten met stikstofgevoelige leefgebieden. Effecten van de stikstofdepositie werken indirect via de bodem en de vegetatie in op de kwaliteit van leefgebieden en op de overlevingskans en het broedsucces van vogelsoorten, maar ook van habitatsoorten. Diersoorten hebben vooral te lijden van de verminderde beschikbaarheid van prooidieren door wijziging van het microklimaat. Vermesting leidt tot een afname van de aantallen plantensoorten. Hierbij ontstaat een dominantie van een klein aantal soorten planten zoals grassen en brandnetel. Dit kan tot gevolg hebben dat een habitat verruigt en daarbij een verminderde beschikbaarheid en/of bereikbaarheid van prooidieren. Effecten van stikstofdepositie kunnen derhalve bestaan uit het verdwijnen van geschikt habitat voor prooidieren, een afname van het prooiaanbod en bereikbaarheid van prooidieren.

Interactie andere factoren: stoffen die leiden tot vermesting kunnen ook leiden tot verzuring. Vermesting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.

Ontwikkelingen in stikstof

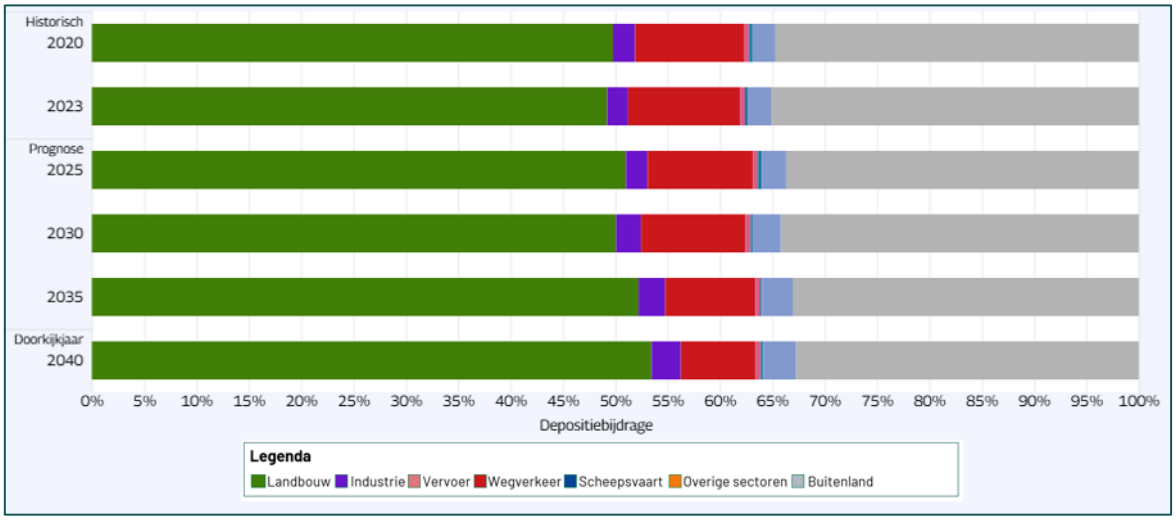
In het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' wordt in de afgelopen jaren een gemeten daling in het verleden en een voorspelde daling in de toekomst van stikstofdepositie waargenomen (figuur 2.3). Het percentage van overbelaste hexagonen van stikstofgevoelige habitattypen neemt af (figuur 2.4). De herkomst van stikstof komt voor het grootste gedeelte van de landbouw en het buitenland (figuur 2.5). De relevante stikstofbronnen binnen dit project (kantoren en winkels, mobiele werktuigen en wegverkeer binnen bebouwde kom) dragen voor ongeveer 4% bij aan de binnenlandse stikstofdepositiebronnen (AERIUS Monitor, 2020). Als buitenlandse bronnen en de meetcorrect worden meegerekend is dit slechts 2,5%.

Figuur 2.3 Overzicht van hexagonen waarbij een depositieverlaging zichtbaar is ten opzichte van 2020 in het gebied de 'Rijntakken' (https://monitor.aerius.nl/gebieden.html).

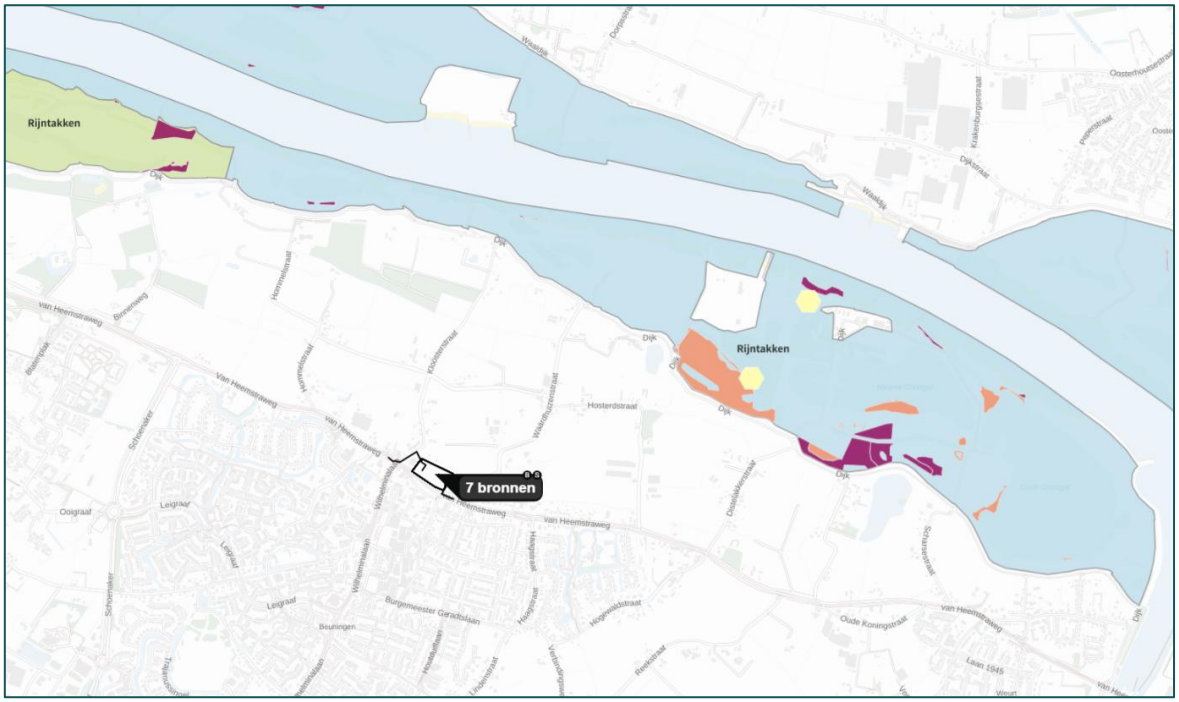
Figuur 2.4 Ontwikkeling stikstofbelasting in Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (AERIUS Monitor).

Figuur 2.5 Opbouw van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (AERIUS Monitor).

Beoogde werkzaamheden op Rijntakken

Bij de resultaten van de stikstofberekening is het Natura 2000-gebied de 'Rijntakken' betrokken (figuur 2.6). Voor de 'Rijntakken' geldt dat deze stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden hebben. De ontwikkeling en referentiesituatie hebben invloed op twee leefgebieden binnen de Rijntakken, namelijk de Lg08 en Lg11 (tabellen 2.4 en 2.5). In de beoogde nieuwe situatie (gebruiksfase) wordt dit dermate intern gesaldeerd dat er ten opzichte van de huidige referentiesituatie geen sprake is van een overschrijding in de KDW. Er is in de nieuwe situatie sprake van een verhoging in 0,01 mol/ha/jaar op de Rijntakken, maar gezien de KDW ter plaatse niet wordt overschreden is er hier geen sprake van negatieve effecten. Dit is reeds weergegeven in tabel 2.6, waar de waardes te vinden zijn van de berekende uitstoot in NO_x en NH_3. In vergelijking met de referentiesituatie, wordt er veel minder NO_x uitgestoten in de aanlegfases en gebruiksfase.

Figuur 2.6 Rekenresultaten van het doorberekenen van de referentiesituatie (AERIUS Calculator). In de weergegeven gele hexagonen is er in de huidige referentiesituatie sprake van een stikstofdepositie op Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

Tabel 2.4 Situatieberekening van de Referentiesituatie - saldering. Samenvatting van de effecten op overbelaste stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden in het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. We spreken van een naderende overbelasting als de huidige depositie binnen 70 mol van de KDW ligt.

Habitatcode	Habitattype	Oppervlakte gekarteerd (ha)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha)	Hoogste totale depositie	Overbelast
Lg08	Nat, matig voedselrijk grasland	0,21	1.571	0,01	1543,12	Naderend
Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,01	1.357	0,01	1299,15	Naderend

Tabel 2.5 Situatieberekening van de Aanlegfase in rekenjaar 2027, de Aanlegfase in 2028 en de gebruiksfase in rekenjaar 2029. De rekenresultaten van deze drie situatieberekeningen zijn identiek. We spreken van een naderende overbelasting als de huidige depositie binnen 70 mol van de KDW ligt.

Habitatcode	Habitattype	Oppervlakte gekarteerd (ha)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha)	Hoogste totale depositie	Overbelast
Lg08	Nat, matig voedselrijk grasland	0,21	1.571	0,01	1543,12	Naderend
Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,04	1.357	0,01	1299,15	Naderend

Tabel 2.6 Projectberekening van de drie verschillende fases (aanlegfases jaren 1 en 2 + gebruiksfase) versus de referentiesituatie als interne saldering inclusief 35% afroming.

Habitatcode	Habitattype	Oppervlakte gekarteerd (ha)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha)	Hoogste totale depositie	Overbelast
Lg08	Nat, matig voedselrijk grasland			0		
Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied			0		

Tabel 2.8 Weergave uitstoot NO_x en NH_3 van de aanlegfase en gebruiksfase t.o.v. de referentiesituatie.

Fase	Jaar	NO_x (kg/jr)	NH_3 (kg/jr)
Referentie	-	68,8	1,3
Aanlegfase 1	2027	51,1	2,0
Aanlegfase 2	2028	37,4	1,2
Gebruiksfase	2028	24,6	3,0

2.3 Ecologische beoordeling

In december 2017 is een PAS-gebiedsanalyse van de Rijntakken opgesteld met daarin beschreven herstelstrategieën over het Natura 2000-gebied en haar doelsoorten (Dorland et al., 2017). Binnen dit projecten is er sprake van stikstofdepositie op twee leefgebieden binnen de Rijntakken, namelijk Lg08 - nat, matig voedselrijk grasland en Lg11 – Kamgrasweide & bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied. Deze gebieden met hun doelsoorten en herstelmaatregelen worden hier verder toegelicht. Binnen het Natura2000-gebied 'Rijntakken' zijn tevens de onderstaande niet-broedvogels aangewezen als instandhoudingsdoel. Niet-broedvogels zijn binnen de Rijntakken niet gevoelig voor stikstofdepositie. Zij maken buiten de broedtijd gebruik van slaaplocaties, rustgebieden en (voedselrijk) foerageergebieden. Stikstof heeft geen nadelige invloed op de kwaliteit van deze leefgebieden (Arcadis, 2023).

Lg08 – Nat, matig voedselrijk grasland

Het leefgebied Lg08 betreft kruidenrijk grasland op natte tot matig natte, zwak zure tot neutrale, zwak tot matig eutrofe gronden. Het type komt vooral voor in het Rivierengebied, het Laagveengebied, het Zeekleigebied en de Afgesloten zeearmen. Verder komt het voor op plaatsen waar de Hogere zandgronden en de Duinen aan deze regio's grenzen (venige en kleiige beekdalen en vroongraslanden in de binnenduinrand). Het komt tot ontwikkeling op plaatsen die in winter en voorjaar langdurig onder water staan, wat veroorzaakt wordt door overstromend oppervlaktewater of onderdijkse kwel. In de zomer daalt het waterpeil snel; overstroming vindt dan hooguit incidenteel plaats. In vergelijking met Dotterbloemgraslanden is de bodem stikstofrijker. Binnen het leefgebied resulteert een verhoging in stikstofdepositie in vermesting en verruiging van de vegetatie.

Verruiging vermindert de beschikbaarheid van voedsel voor vogelsoorten binnen het gebied. Dit heeft vooral invloed op de broedvogels in het gebied welke afhankelijk zijn van het voedselaanbod om hun jongen groot te brengen. Enige maatregelen welke worden getroffen om deze effecten te voorkomen is het maaibeheer aanpassen, waarbij er 2 keer in het jaar wordt gemaaid en maaisel wordt afgevoerd om ophoping van voedingsstoffen te beperken. Hier wordt rekening gehouden met de broedperiode van weidevogels. Ook wordt er gebruik gemaakt van nabeweiden, waarbij begrazing zorgt voor extra afvoer van mineralen en meer open plekken in de vegetatie (Nijssen et al., z.d.). In leefgebied 08 wordt reeds gebruik gemaakt van een maaibeheer, ook op locaties waar in de huidige situatie sprake is van verhoging in stikstofdepositie (figuur 2.7; Google Street View, 2025). Binnen dit leefgebied zijn de

volgende vogelrichtlijnsoorten aangewezen als broedvogel: kemphaan, kwartelkoning, paapje en watersnip. Voor de Rijntakken zijn de kwartelkoning en watersnip aangewezen als broedvogel met een instandhoudingsdoel. Deze worden hieronder verder toegelicht.

Figuur 2.7 Visuele weergave van stikstofgevoelig leefgebied 08 aan de Waaldijk te Slijk-Ewijk. Hier is weergegeven dat er regulier maaibeheer wordt toegepast.

Lg11 - Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied

Het leefgebied Lg11 komt vooral voor in het Rivieren- en Zeekleigebied, in mindere mate ook op de oeverlanden van de Afgesloten zeearmen. In de eerste twee regio's komt het voor op de relatief droge gronden; op de oeverlanden is het te vinden op de voormalige kwelders. Een rijke levensgemeenschap is vooral te verwachten als er binnen een gebied een afwisseling is tussen lage, vochtige en hoge, droge delen en tussen begroeiingen met een open structuur (waarbinnen de bodem beschadigd is), grazige begroeiingen en zoomachtige vegetaties. Het grote belang van dergelijke graslanden voor de fauna geldt in het bijzonder voor weidevogels, zowel in beweide als gehooide graslanden en zowel onder vochtige als drogere omstandigheden. Grote dichtheden aan weidevogels ontstaan alleen als er voldoende rust en ruimte is (dus vooral in open landschappen) en als er voldoende bereikbaar voedsel is om de jongen mee groot te brengen. Binnen het leefgebied resulteert een verhoging in stikstofdepositie in vermesting en verruiging van de vegetatie. Verruiging vermindert de beschikbaarheid van voedsel voor vogelsoorten binnen het gebied. Dit heeft vooral invloed op de broedvogels in het gebied welke afhankelijk zijn van het voedselaanbod om hun jongen groot te brengen. Enige maatregelen welke worden getroffen om deze effecten te voorkomen is het maaibeheer aanpassen, waarbij er 2 keer in het jaar wordt gemaaid en maaisel wordt afgevoerd om ophoping van voedingsstoffen te beperken. Hier wordt rekening gehouden met de broedperiode van weidevogels. Ook wordt er gebruik gemaakt van nabeweiden, waarbij begrazing zorgt voor extra afvoer van mineralen en meer open plekken in de vegetatie. Regulier bemesten wordt tevens verminderd, waar bemesting met ruw stalmest voornamelijk wordt verminderd. In zeer vermeste situaties wordt plaggen toegepast. Hierbij wordt maar een deel van het terrein afgeplagd waardoor meer microreliëf gevormd kan worden en ook voedingsstoffen sneller worden verwijderd uit het systeem (Nijssen et al., z.d.).
In leefgebied 11 wordt reeds gebruik gemaakt van een maaibeheer, ook op locaties waar in de huidige situatie sprake is van verhoging in stikstofdepositie (Google Street View, 2025). Binnen dit leefgebied zijn de volgende vogelrichtlijnsoorten aangewezen als broedvogel: kemphaan, kwartelkoning en paapje. Voor de Rijntakken zijn de kwartelkoning en watersnip aangewezen als broedvogel met een instandhoudingsdoel. Deze worden hieronder verder toegelicht.

Kwartelkoning en watersnip

De kwartelkoning betreft een broedvogel van open, kruidenrijke vegetaties en is in Nederland ook veel waarneembaar op landbouwgrond. Als broedhabitat mag er niet meer dan 20 cm hoge gesloten kruidenrijke vegetatie en ook niet dicht van structuur zijn. Als voedsel is de kwartelkoning afhankelijk

van insecten, slakken en andere kleine dieren. De watersnip nestelt in vochtig terrein, zoals moeras, veen en drassig grasland. De aanwezigheid van een zachte bodem is hierbij van belang. De nestplaats is gelegen in verlandingszones van moerasgebieden of in gemaaide rietvelden met een waterpeil van 0-20 cm onder het maaiveld. De watersnip foerageert in ondiepe greppels, sloten, poelen of slikranden (natura2000.nl).

Zowel de kwartelkoning als de watersnip zijn onder invloed van maaibeheer, hoge beweidingsdruk, ontwatering of egaliseren van grasland. De kwartelkoning zit binnen de Rijntakken in glanshaverhooilanden en kruiden- en faunarijk grasland, welke vooral afhankelijk zijn van het maaibeheer. Het areaal extensief beheerd hooiland en het maaischema heeft in hoge mate invloed op de draagkracht voor de kwartelkoning binnen de Rijntakken (Arcadis, 2023). De watersnip broedt in de Rijntakken in kleine aantallen langs de Nederrijn en incidenteel in de Gelderse Poort. Hier is de soort verder afhankelijk van stabiele waterstanden en extensief beweide natte graslanden met een waterpeil van 0-20 cm beneden het maaiveld (Arcadis, 2023). Een beperkte verhoging in stikstofdepositie, met het daaropvolgende effect verruiging en een verminderde aanbod in voedsel, heeft op beide soorten een beperkte invloed en is geen drukkende factoor voor de kwartelkoning en watersnip (Arcadis, 2023).

Binnen een straal van 2 km van de planlocatie zijn langs de Rijntakken en omgeving waarnemingen bekend van de kwartelkoning (37) en watersnip (213) (NDFF 2020-2025). Dit betreffen variërende waarnemingen als baltsend, zingend, foeragerend, rustend, overvliegend en ook vastgestelde territoria. De waarnemingen geven weer dat beide soorten prominent aanwezig zijn langs de Rijntakken en dat alleen stikstofdepositie geen drukkende factor is voor deze soorten. In de leefgebieden is reeds sprake van maaibeheer (Natura2000.nl) om een verhoging in stikstofdepositie te voorkomen. Hier wordt ook rekening gehouden met broedperiodes van broedvogels, waardoor effecten op de kwartelkoning en watersnip worden beperkt of voorkomen. Er is namelijk geen sprake van een direct negatief effect, maar alleen van een mogelijk effect van verruigging en verminderde voedselbeschikbaarheid. Deze effecten zijn ten opzichte van de tijdelijke stikstofdepositietoename dermate klein dat van een omslag naar een ander vegetatietype geen sprake is. Het regulier beheer en onderhoud mitigeert ook alle mogelijke verruigende effecten van stikstof op kwartelkoning of watersnip. Een tijdelijke en zeer beperkte depositieverhoging door de ontwikkeling heeft hierdoor geen invloed op deze soorten.

2.4 Tijdelijke werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden leiden tot een tijdelijke en beperkte toename van stikstofdepositie. Door het kortdurende karakter van de werkzaamheden en het nemen van mitigerende maatregelen (zoals afdekking van materiaal, beperkte inzet van machines en planning buiten gevoelige periodes) blijft de kritische depositiewaarde niet structureel overschreden. Modellering van de depositie laat zien dat er geen significant effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-habitats optreedt. Daarmee kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd zonder aantasting van de instandhoudingsdoelen, mits de mitigatie wordt nageleefd.

2.5 Conclusie ecologische effecten

Tijdens de aanlegfases en gebruiksfases van het voorliggende project is er sprake van een tijdelijke verhoging in stikstofdepositie op de Rijntakken. Er is sprake van een verlaging in stikstofdepositie tijdens de aanlegfases en gebruiksfase in vergelijking met de referentiesituatie. Deze effecten hebben tevens geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van Natura 2000-gebied Rijntakken. Eventuele effecten zijn van tijdelijke, kleinschalige en lokaal beperkte aard en leiden niet tot verstoring, kwaliteitsverlies of areaalafname van beschermde habitats of soorten.

3 Toetsing aan beleidsregels

Bij de realisatie van 100 appartementen aan de Asdonck te Beuningen wordt gebruikgemaakt van interne saldering. Hierbij worden toenames in stikstofdepositie ongedaan gemaakt door aanpassingen te maken binnen een bestaande activiteit. Interne saldering betreft een mitigerende maatregel welke in een vergunning plichtige activiteit wordt toegepast. Binnen Gelderland zijn beleidsregels voor wat betreft salderen van toepassing. Binnen het project dient er derhalve voldaan te worden aan voorwaarden zoals beschreven in Artikel 5 Voorwaarden intern salderen, welke hieronder verder worden toegelicht.

Artikel 5 Voorwaarden intern salderen

1. De referentiesituatie mag alleen worden ingezet ten behoeve van intern salderen als de ruimte in de referentiesituatie niet structureel buiten gebruik is;
2. Bij de beoordeling van hetgeen structureel buiten gebruik is, zoals bedoeld in het eerste lid, gaan Gedeputeerde Staten uit van het moment van het indienen van de aanvraag, tenzij er sprake is van een eerder objectief bepaalbaar moment;
3. Indien er beperkingen op de aangevraagde activiteit volgen uit algemene regels nemen Gedeputeerde Staten deze mee in de beoordeling op de aanvraag;
4. In de natuurvergunning wordt in elk geval het voorschrift opgenomen dat op het moment van uitvoeren van het nieuwe project, de activiteit waarmee intern gesaldeerd wordt moet zijn beëindigd;
5. Gedeputeerde Staten betrekken bij de beoordeling van de aanvraag voor intern salderen uitsluitend de stikstofemissie van de activiteit waarmee intern gesaldeerd wordt voor zover intrekking van de daaraan ten grondslag liggende toestemming niet noodzakelijk is in verband met toepassing van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn;
6. In afwijking van het eerste lid kunnen Gedeputeerde Staten de referentiesituatie als uitgangspunt hanteren indien:
    a. drie jaar na het verkrijgen van de laatst geldende natuurvergunning nog niet volledig is gerealiseerd, maar wel aantoonbaar stappen zijn gezet met het oog op volledige realisatie; of
    b. drie jaar na het verkrijgen van de laatst geldende natuurvergunning weliswaar nog niet is aangevangen met de realisatie van het project, maar daarvoor wel al aantoonbaar onomkeerbare significante investeringsverplichtingen zijn aangegaan.
7. Gedeputeerde Staten gaan bij de beoordeling van een aanvraag voor een bedrijf dat deelneemt aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen eenmalig uit van maximaal de stikstofdepositie behorende bij 15% van de totale emissie van de voormalige stikstof emitterende activiteit;
8. Indien de stikstofdepositie plaatsvindt op habitattypen die in de natuurdoelanalyse van het betreffende gebied een nee, tenzij-oordeel hebben gekregen, wordt de referentiesituatie betrokken zoals in het eerste lid bepaald, indien:
    a. maximaal 65% van de referentiesituatie zonder de ruimte die structureel buiten gebruik is, wordt ingezet voor het nieuwe project; of
    b. een reductie plaatsvindt van 4.000 kg van de stikstofemissie ten opzichte van de referentiesituatie zonder de ruimte die structureel buiten gebruik is; of
    c. het een project betreft met een tijdelijke emissie waarbij de activiteit waarmee intern gesaldeerd wordt permanent wordt gestaakt ten behoeve van het nieuwe project; of
    d. Een nieuwe natuurvergunning noodzakelijk is voor de continuering van de huidige uitvoering van de activiteit;
    e. een activiteit noodzakelijk is voor het behalen van de doelstellingen van een Natura 2000-gebied.

Toepasbaarheid intern salderen

Het project aan de Asdonck te Beuningen voldoet aan de voorwaarden zoals hierboven benoemd uit de beleidsregels voor intern salderen.

4 Vergunningvereisten

4.1 Verwachte voordelen

Doordat de vrijkomende emissieruimte niet volledig benut wordt voor de nieuwe ontwikkeling, is in de nieuwe situatie sprake van een vermindering van stikstofemissie en daarmee de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied en draagt het initiatief op die manier bij aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied en de geformuleerde maatregelen in de Natuurdoelanalyse van dit gebied.

4.2 Beëindiging verzekerd

Het beëindigen van het huidige gebruik is onlosmakelijk verbonden met de nieuwe situatie, gezien beide situaties locatiegebonden zijn op dezelfde plek. Daarmee is de beëindiging van de huidige situatie verzekerd. Van dubbele inzet van referentiesituatie is geen sprake.

4.3 Additionaliteit

Intern salderen mag alleen als de maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

Uit de ecologische analyse van hoofdstuk 2 blijkt dat de eindoordelen voor de verschillende betrokken habitattypen op *'ja'* en een enkele op *'ja, mits'* staan. Stikstof is voor de habitattypen niet het grootste knelpunt om het doel te bereiken, en binnen de stikstofopgave ligt het zwaartepunt van de stikstofemissieverlagingen niet bij categorieën van de referentiesituatie.

Er zijn in het verleden voldoende maatregelen getroffen, er worden in de toekomst voldoende maatregelen geborgd in het vastgestelde beheerplan en er wordt regulier beheer en onderhoud uitgevoerd om negatieve effecten voldoende te mitigeren. Er is geen sprake van een acute dreigende verslechtering voor de betrokken habitattypen. De huidige situatie rechtvaardigt niet om de huidige gebruiksfase (referentiesituatie) acuut stop te zetten, en de stikstofdepositie uit de referentiesituatie aan te wenden ten behoeve van het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Hiermee is de maatregel (c.q. stopzetten van de huidige chalets) niet een benodigde maatregel om de natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen. Daarmee wordt voldaan aan het additionaliteitsvereiste.

5 Conclusie

5.1 Samenvatting

De beoogde ontwikkeling leidt in de tijdelijke aanlegfases en in de gebruiksfase tot een stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. De stikstofdepositie wordt aanzienlijk minder in vergelijking met de huidige referentiesituatie. Vanwege de aard van de verschillende habitattypen en het vigerende regulier beheer en de geldende natuurdoelanalyse van de Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten door de stikstofdepositie uit te sluiten. Tevens leidt de beoogde ruimtelijke ingreep feitelijk tot een afname van stikstofstofdepositie binnen het Natura 2000-gebied.

5.2 Conclusie

De stikstofdepositie leidt niet tot significante negatieve effecten. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied en zijn instandhoudingsdoelen. Het project heeft in de aanlegfases geen omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit benodigd.

Uit de passende beoordeling blijkt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn betreffende de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep. De stikstofdepositie leidt vanwege de inzet van interne saldering als passende maatregel, inclusief 35% afroming, niet tot significante negatieve effecten. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied en zijn instandhoudingsdoelen. Het project voldoet aan de voorwaarden om een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit te verkrijgen.

Bronvermelding

Adams, A.S., et al. 2012. Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats Deel II: Herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Natura 2000.

Arcadis Nederland B.V., 2023. Natuurdoelanalyse Rijntakken (38). Eindconcept Provincie Gelderland. Versie 26 mei 2023.Arcadis Nederland B.V., 2023. Natuurdoelanalyse Rijntakken (Natura 2000-gebied)

De Roever Omgevingsadvies, 2026. Stikstofdepositieonderzoek van Heemstraweg-Waardhuizenstraat Beuningen (Gelderland). Referentie: 20251131.v02.

Dorland, E., Pingen, J., Kusters, J. & Ex, J., 2017. PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken. Natura2000.nl, versie 15 december 2017.

Nijssen, M.E., Beije, H.M., Bouwman, J.H., Groenendijk, D. & Smits, N.A.C., z.d. Herstelstrategie Nat, matig voedselrijk grasland (leefgebied 8) & Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied (leefgebied 11). Natura2000.nl, geraadpleegd op 7 november 2025.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.calculator.aerius.nl
www.monitor.aerius.nl
www.nationaalgeoregister.nl
www.natura2000.nl

Bijlage 1 Wettelijke bepalingen

Omgevingswet artikel 5.1

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

   a. een omgevingsplanactiviteit,

   b. een rijksmonumentenactiviteit,

   c. een ontgrondingsactiviteit,

   d. een stortingsactiviteit op zee,

   e. een Natura 2000-activiteit,

   f. een jachtgeweeractiviteit,

   g. een valkeniersactiviteit,

tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

Omgevingswet

Een Natura 2000-activiteit is een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (Ow art. 1.1). Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (Ow art. 5.1 lid 1e), tenzij er sprake is van een vergunningsvrij geval (Bal art. 11.16 t/m 11.21).

Bkl art. 8.74b beoordelingsregels Natura 2000-activiteit

1 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een Natura 2000-activiteit, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de wet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

2 In afwijking van het eerste lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, de omgevingsvergunning worden verleend, als is voldaan aan de volgende voorwaarden:

   a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
   b. het project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
   c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

3 Als het project significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het tweede lid, onder b, de voorwaarde dat het project nodig is vanwege:

   a. argumenten die verband houden met de gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of
   b. andere dwingende redenen van groot openbaar belang, als de procedure van artikel 10.6d van het Omgevingsbesluit is toegepast.

Specifieke zorgplicht (Bal art. 11.6)

1 Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

   c. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   d. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   e. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

   a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
   b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl